

การศึกษาความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ประชาคมอาเซียน ของนักศึกษา

สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The Study of Knowledge and Comprehension of ASEAN Community of Social Studies Students in Education Program

ลัดดา ศิลาโนย และ ดร. ปิยะวรรณ ศรีสุรักษ์

Ladda Silanoi^{1*} Dr. Piyawan Srisuruk^{2**}

รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Assistant Professor Dr., Department of Curriculum and Teaching, Faculty of Educational, Khon Kean University, Khon Kean, Thailand , 40002

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Department of Curriculum and Teaching, Faculty of Educational, Khon Kean University, Thailand, 40002

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเปรียบเทียบ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ 3) กำหนดขอบเขตรายวิชาเลือก สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษา 5 ชั้นปี ประกอบไปด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 161 คน สมมติการวิจัย ได้แก่ 1) นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้ง 5 ชั้นปี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับร้อยละ 70 ขึ้นไป และ 2) ระดับความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทั้ง 5 ชั้นปี เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อที่ผ่านการหาประสิทธิภาพแล้ว

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวนร้อยละ 70 ขึ้นไป มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ประชาคมอาเซียน ในระดับคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้
2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้ง 5 ชั้นปี มีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ประชาคมอาเซียนไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ผลของการกำหนดขอบเขตในหลักสูตร สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ครอบคลุม 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม วัฒนธรรม ขอบเขตรายวิชาเลือก ประกอบด้วย การรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน การมีส่วนร่วมในการก่อตั้งประชาคมอาเซียน วัฒนธรรมชุมชน สังคม ศาสนา และอารยธรรม การส่งเสริมนวัตกรรมทรัพยากรธรรมชาติ มรดกวัฒนธรรม ความตระหนักในประวัติศาสตร์ ความคล้ายคลึง ความแตกต่างของวัฒนธรรม การพัฒนาการขยายการค้าของไทยสู่ประชาคมอาเซียน

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ ประชาคมอาเซียน

Abstract

This research is a survey and comparative research having the objectives of 1) to study the knowledge and understanding of students of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Khon Kaen University 2) to compare the knowledge and understanding of students of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Khon Kaen University, and 3) to specify the scope of electives for students of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Khon Kaen University. The target group of this research consisted of 161 undergraduate students from the first year to the fifth year of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Khon Kaen University. Assuming the research include: 1) the students of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Khon Kaen University have the knowledge and understanding about ASEAN community in 70 percent or more, and 2) the level of knowledge and understanding of the students of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Khon Kaen University on the ASEAN community is different. The tools used in this research were cognitive ability test concerning ASEAN Community achieved by 80 items of objective test with 4 choices.

The findings indicated that;

1. From the study of knowledge and understanding of students of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Khon Kaen University, the result showed that 70 % of students passed the criterion of 70%, and was not statistically significant difference.

2. From the comparison of knowledge and understanding of students of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Khon Kaen University, all undergraduate students had knowledge and understanding about ASEAN Community at the same level, and was not statistically significant difference.

3. The scope of the Social Studies Curriculum of Faculty of Education, Khon Kaen University covered 3 pillars of ASEAN Community, including ASEAN Political-Security Community, ASEAN Economic Community, ASEAN Socio-Cultural Community. The electives scope consisted of the integration of ASEAN Community, participating in establishment of ASEAN Community, community culture, society, religion, civilization, conservation of natural resources, cultural heritage, realization of history, similarity and difference of culture, and development in expansion of Thailand's trade through ASEAN Community.

Keywords: knowledge and understanding ASEAN community

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การรวมกลุ่มของประชาคมอาเซียน อยู่ภายใต้ วิสัยทัศน์ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม (One vision, One Identity, One Community)” โดยมีเป้าหมายของความเป็นประชาคมอาเซียนภายใน ปี พ.ศ. 2558 โดยการแบ่งเป็น 3 เสาหลัก ได้แก่ 1) ด้านการเมือง ให้จัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community) มุ่งส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมือง ด้านความมั่นคง เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข และสามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดย สันติวิธี 2) ด้านเศรษฐกิจ ให้จัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน (ASEAN Economic Community) โดยอาเซียน จะรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ.2563 เป้าหมายให้มีตลาดการค้าเสรีและฐานการผลิตเดียวกัน และมีการเคลื่อนย้ายสินค้า การบริการ การลงทุน การเงินและแรงงานฝีมืออย่างเสรี 3) ด้าน สังคมวัฒนธรรม ให้จัดตั้งประชาคมและวัฒนธรรม อาเซียน (ASEAN Socio-Culture Community) โดยมีมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมตัวกันเพื่อทำให้ ประชาชนอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อม ที่ดี และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เนื่องจากการ ศึกษาในโลกยุคไร้พรมแดน (The Borderless) ในปัจจุบัน เป็นการศึกษที่สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ ในสังคมทุก ชนชั้นและทุกเชื้อชาติที่มีการติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่าง รวดเร็วและอย่างทั่วถึงในหลากหลายรูปแบบหรือหลากหลายระบบของการจัดการศึกษาที่เกิดจากอิทธิพลของ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) การศึกษาจะไม่ ถูกปิดกั้นอยู่เฉพาะกลุ่มในวงแคบอีกต่อไป แต่จะเกิด การจัดการศึกษาที่กว้างไกล ในเชิงการศึกษาแบบข้าม วัฒนธรรม (Cross Culture) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม ทั้งชนชาติเดียวกันและต่างชนชาติ ในสังคมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ (The Globalization) ดังนั้น การเตรียมการและการสร้างความพร้อมของประชาชน ให้พร้อมและรับมือกับการแลกเปลี่ยนที่จะเกิดขึ้นของ

วิถีชีวิต รวมทั้งการจัดการระบบการศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน ของโลกยุคไร้พรมแดนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ การจัดการ ศึกษาในสังคมแห่งประชาคมอาเซียนก็เช่นเดียวกัน เป็น วิถีของการจัดการศึกษาของนานาชาติในแถบภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้และใกล้เคียงในการสร้างพลัง ทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยมีกระบวนการ การศึกษาเป็นปัจจัยในการยึดโยงแต่ละชนชาติใน แถบอาเซียนให้เกิดศักยภาพในการแข่งขัน และการ ดำรงชีพร่วมกันได้ อย่างเหมาะสม (พินิติ รัตนานุกูล, 2554; สำเภา สมบูรณ์, 2554; สุนทร ชัยยินดีภูมิ, 2554; สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2554; อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ, 2554)

ความสำคัญของการศึกษาในการขับเคลื่อน ประชาคมอาเซียนปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนใน ปฏิญญาว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน ที่ได้เน้นย้ำความสำคัญของการศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญ ในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 (อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ, 2554) และมีการเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ในการเป็นหุ้นส่วนในสิ่งแวดล้อมของประชาธิปไตย และอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน การพัฒนาที่มีพลวัต การรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด และในสังคมที่ เอื้ออาทร ที่ระลึกถึงสายสัมพันธ์แน่นแฟ้นทาง ประวัติศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทาง วัฒนธรรมที่มีร่วมกันและเชื่อมโยงในอัตลักษณ์ของ ภูมิภาค นอกจากนี้ วิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการพัฒนามนุษย์ โดยให้ประชาชน สามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาต่าง ๆ อาทิ การศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรม นวัตกรรม การส่งเสริม การป้องกันคุณภาพการทำงานและการ ประกอบการ รวมถึง การเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิจัย การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีภายใต้ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือทางด้านวิชาการ และการพัฒนา ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกระบวนการรวมตัว ของอาเซียน การเสริมสร้างขีดความสามารถและการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อลดช่องว่างการพัฒนา ดังนั้น ความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอาเซียน จึงได้ทวีบทบาทมากขึ้นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในอาเซียนให้มีความเจริญ

ก้าวหน้าและแข่งขันได้ในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลง ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในหลากหลายด้านที่ส่งผลให้โลกเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์อันเป็นยุคของสังคมฐานความรู้ กลไกความร่วมมือด้านการศึกษาก็เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการสร้างอาเซียนสู่ การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพมนุษย์เพื่อสร้างอนาคตที่รุ่งเรืองของอาเซียน (ไพศาล วิชาลาภรณ์ และคณะ, 2555)

ความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาก็คือเป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือเฉพาะด้านของอาเซียน โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ทศวรรษแรกของทศวรรษก่อตั้งอาเซียน เมื่อมีการจัดการประชุมด้านการศึกษา ASEAN Permanent Committee on Socio – Cultural Activities ครั้งแรกในช่วงเดือนตุลาคม 2518 อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือดังกล่าวมีพัฒนาการเป็นลำดับอย่างช้าๆ ทั้งในเชิงกลไกการบริหารจัดการและในเชิงสาระความร่วมมือ โดยในเชิงกลไกการบริหารจัดการนั้นมีความพยายามในการผลักดันให้ความร่วมมือด้านการศึกษาของอาเซียนมีลักษณะทางการและมีผลในเชิงนโยบายและในเชิงปฏิบัติมากขึ้น ต่อมาเมื่ออาเซียนมีการปรับตัวในเชิงโครงสร้างเพื่อให้ความร่วมมือด้านต่างๆ ของอาเซียนเข้มแข็งขึ้น มีการจัดตั้ง ASEAN Committee on Education (ASCOE) เป็นกลไกการบริหารความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษาดังแต่ปี 2532 ต่อมาในปี 2549 ได้มีการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งแรกคู่ขนานกับการประชุมสหประชาชาติระหว่างวันที่ 21-23 มีนาคม 2549 ที่ประเทศสิงคโปร์ และมีการจัดอย่างต่อเนื่องทุกปี การจัดการศึกษาในอาเซียนเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็ง และความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้การอุดมศึกษาในอาเซียน ได้กลายเป็นภาคธุรกิจขนาดใหญ่และไร้พรมแดนเพื่อตอบสนองการเปิดเสรีการศึกษาทั้งในกรอบอาเซียนและการค้าโลก เป็นผลให้เกิดกระแสการแข่งขันในการให้บริการด้านการศึกษารวมทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถาบันการอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นนานาชาติ และ World Class University

ตามระบบ และรูปแบบการจัดการศึกษาของยุโรปและอเมริกา ทั้งในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักภาษาหนึ่งในการเรียนการสอน เช่น ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย และในประเทศที่ใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นหลัก เช่น ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาดแรงงานในระดับชาติและภูมิภาค การปรับตัวต่อกระแสการเปิดเสรีทางการศึกษา กฎบัตรอาเซียน ฯลฯ (สุรศักดิ์ ปาเส, 2555)

การศึกษาจึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนให้ก้าวไกลในสังคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างและเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการก้าวสู่สังคมอาเซียนได้อย่างเชื่อมั่นและมั่นใจ ภายในปี พ.ศ. 2558 นี้ จะเห็นได้จากวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559) ที่ว่าต้องมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้โดยมุ่งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา พัฒนาความเป็นสากลของการศึกษา เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันก็สามารถอยู่ร่วมกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่างประเทศเชิงรุก โดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์และการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และในภูมิภาคเอเชีย ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่างๆ โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือด้านการศึกษา เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยและภูมิภาคในกรอบความร่วมมือด้านการศึกษาอาเซียน ความร่วมมือดังกล่าวได้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงเชิงปริมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพการศึกษา การนำโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามารองรับ ตลอดจนการบริหารจัดการการศึกษาในเชิง

คุณภาพและจัดทำแผนการศึกษา (กรมประชาสัมพันธ์ สำนักการประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2554) ต่อมาในที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ได้ให้การรับรองปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา เพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน โดยกำหนดให้สาขาการศึกษาตอบสนองการสร้างประชาคมการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ภายในปี 2558 ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) ตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2552 เพื่อผลักดันการดำเนินการด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้องต่อการเป็นประชาคมอาเซียนและพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายรองรับด้วยการ 1) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน 2) การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา นักเรียน และประชาชนให้มีทักษะเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน 3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนนักศึกษาและครูในอาเซียนและยอมรับในคุณสมบัติร่วมกัน ส่งเสริมการศึกษาของภูมิภาค 4) การเตรียมความพร้อม เพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน 5) การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพื่อไปสู่เป้าหมายได้ นั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยหล่อหลอมคนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ และมีความตระหนักถึงความสำคัญของประชาคมอาเซียนมากยิ่งขึ้น เข้าใจการอยู่ร่วมกันของประเทศเพื่อนบ้านที่มีวิถีวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตที่คล้ายกัน และการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน จนเกิดการรวมตัวอย่างใกล้ชิดทางด้านสังคม ตลอดจนมีความตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันและเชื่อมโยง

อัตลักษณ์ของภูมิภาค เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำเป็นที่จะต้องเชื่อมโยงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้กับนักศึกษาเพื่อเป็นการสานต่อความเข้าใจในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ที่มีหน้าที่สืบสานเรื่องประชาคมอาเซียนให้กับนักเรียนที่รับผิดชอบ จึงจำเป็นที่จะต้องเข้าใจพื้นฐานของความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม เพื่อเติมเต็มในส่วนที่พร่องหรือขาดไป

แต่ผลการสำรวจทัศนคติและความตระหนักรู้เพื่อก้าวสู่อาเซียนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศสมาชิกอาเซียน กว่า 2,170 คน พบว่า นักศึกษาไทยมีความตระหนักในความเป็นพลเมืองอาเซียน ร้อยละ 87.5 เป็นลำดับที่ 8 โดยมีเพียงร้อยละ 67 เท่านั้นที่ตระหนักว่าตนเองเป็นพลเมืองอาเซียน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาเซียนของคนไทยร้อยละ 67 เท่านั้นที่รู้เรื่องประชาคมอาเซียนจากโทรทัศน์มากถึงเกือบร้อยละ 80 และกว่าร้อยละ 70 รับรู้จากโรงเรียนและหนังสือพิมพ์ แสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องเร่งให้การศึกษาคอนไทย เพื่อเตรียมความพร้อมประเทศไทยที่จะก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 (สุทธศรี วงษ์สมาน, 2554)

และเนื่องจากสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นสาขาที่ผลิตบุคลากรที่จะประกอบวิชาชีพครู โดยมีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติในสาระการเรียนรู้ที่กระทรวง ศึกษาธิการกำหนด และธรรมชาติสาระของวิชาสังคมศึกษาสัมพันธ์กับการเป็นอาเซียน โดยที่บทบาทหน้าที่ของครูสังคมศึกษาต้องสอดคล้องกับหลักการของวิชาชีพ และสาระของอาเซียน ดังนั้น ครูที่สอนสังคมศึกษา จึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องอาเซียนอย่างถ่องแท้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจเรื่อง อาเซียนของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกชั้นปี เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสาระของรายวิชาให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการของสังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจเรื่อง ประชาคมอาเซียน ของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเรื่อง ประชาคมอาเซียน ของนักศึกษาระหว่างชั้นปีที่ 1-5 ชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.3 เพื่อกำหนดขอบเขตรายวิชาเลือกเรื่อง ประชาคมอาเซียน ให้กับนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้ง 5 ชั้นปี มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับร้อยละ 70 ขึ้นไป

3.2 ระดับความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทั้ง 5 ชั้นปี เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแตกต่างกัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และเปรียบเทียบ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

4.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 – ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 161 คน

4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ความรู้เรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบทดสอบ

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่อง ประชาคมอาเซียน มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

4.3.1 ศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จากเอกสาร วารสาร หนังสือ รวมทั้งแนวทางการออกข้อสอบจากหนังสือการวัดและประเมินผล เทคนิคการออกข้อสอบ

4.3.2 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียน จำนวน 150 ข้อ ตามตารางวิเคราะห์ให้ครอบคลุมความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินค่า

4.3.3 นำแบบทดสอบให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล และด้านเนื้อหาสาระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการในด้านความสอดคล้องกับเนื้อหา

4.3.4 ปรับปรุงแบบทดสอบตามข้อ เสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.3.5 นำแบบทดสอบไปหาค่าประสิทธิภาพกับนักศึกษา สาขาวิชาอื่น ชั้นปีที่ 2 เพื่อหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ ได้ค่า p เท่ากับ 0.8 ค่า r เท่ากับ 0.31 เลือกแบบทดสอบได้จำนวน 80 ข้อ

4.3.6 นำแบบทดสอบไปใช้กับนักศึกษาทั้ง 5 ชั้นปี โดยขอสอบนอกเวลา

4.3.7 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการนัดหมายกับนักศึกษาแต่ละชั้นปีเพื่อขอวันสอบ จำนวน 1 ชั่วโมง นอกเวลาเรียน จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดของข้อสอบ พร้อมทั้งบอกถึงวัตถุประสงค์และความสำคัญของการทำแบบทดสอบ ในครั้งนี้ สรุปผลการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาแต่ละชั้นปีได้ดังนี้

ชั้นปีที่ 1 จำนวน 31 คน เก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 19 กรกฎาคม 2555

ชั้นปีที่ 2 จำนวน 33 คน เก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 8 สิงหาคม 2555

ชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 คน เก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 6 สิงหาคม 2555

ชั้นปีที่ 4 จำนวน 32 คน เก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 14 สิงหาคม 2555

ชั้นปีที่ 5 จำนวน 40 คน เก็บรวบรวมข้อมูลวันที่ 10 สิงหาคม 2555

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

- 1) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบ
- 2) ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ
- 3) ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

6.2 สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

- 1) ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) ค่าเฉลี่ย

6.3 สถิติทดสอบสมมติฐาน

เป็นการทดสอบค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบโดยใช้สถิติ F – Test (ANOVA)

7. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลดังต่อไปนี้

7.1 ผลการศึกษาคำรู้ ความเข้าใจของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ร้อยละ 70 ขึ้นไป มีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง ประชาคมอาเซียน ในระดับคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลคะแนนการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาสาขาวิชาสังคมศึกษา

ชั้นปีที่	จำนวนนักศึกษา	คะแนนของนักศึกษา		ผลคะแนนเฉลี่ย (คิดเป็นร้อยละ)	คะแนนผลการทดสอบคะแนนเต็ม 80 คะแนน (ผ่านร้อยละ 70)	
		สูงสุด	ต่ำสุด		ผ่าน (%)	ไม่ผ่าน (%)
1	31	63	35	48.52	9.68	90.32
2	33	59	38	46.76	6.06	93.94
3	25	54	30	45.64	0.00	100.00
4	32	57	37	46.63	6.25	93.75
5	40	62	37	48.03	12.5	87.50
รวม					7.45	92.55

7.2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษา สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้ง 5 ชั้นปี มีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง ประชาคมอาเซียนไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างประชากรแต่ละชั้นปี

ชั้นปี	Sum of Squares	Df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	158.782	4	39.696	1.329	.26
ภายในกลุ่ม	4658.038	156	29.859		
Total	4816.820	160			

7.3 การกำหนดขอบเขตในหลักสูตร สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ครอบคลุม 3 สาขาหลักของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ด้านการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม วัฒนธรรม ขอบเขตรายวิชาเลือก ประกอบด้วยการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน การมีส่วนร่วมในการก่อตั้งประชาคมอาเซียน วัฒนธรรมชุมชน สังคม ศาสนา และอารยธรรม การสว่นอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและมรดกวัฒนธรรม ความตระหนักในประวัติศาสตร์ ความคล้ายคลึง ความแตกต่างของวัฒนธรรม การพัฒนาการขยายการค้าของไทยสู่ประชาคมอาเซียน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

8.1.1 สถาบันอุดมศึกษาควรจัดหลักสูตรอาเซียนเข้าไว้ในหลักสูตร เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเรื่อง อาเซียนให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่ความตระหนักในสังคมอาเซียนต่อไป โดยเฉพาะสถานที่ผลิตนักศึกษาสาขาครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

8.1.2 สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ควรจัดโครงการเกี่ยวกับอาเซียนในระดับสาขาวิชา ภาควิชา และระดับคณะ โดยบูรณาการความร่วมมือ

กับทุกภาคส่วน เช่น การจัดสัมมนาทางด้านสังคมการเมือง เศรษฐกิจ และการศึกษาของประชาคมอาเซียน

5.1.3 ควรมีการสร้างความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศอาเซียนที่มีอาณาเขตติดต่อกันได้สะดวกในสถาบันอุดมศึกษากับการจัดกิจกรรมส่งเสริมร่วมกัน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

8.2.1 ควรจัดทำการวิจัยเพื่อกำหนดรายวิชาบังคับทั้ง 5 ชั้นปี เพื่อให้นักศึกษาได้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง พร้อมทั้งศึกษาความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาทุกระดับ เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจและความคงทนในการเรียน

8.2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบการรับรู้อาเซียนของนักศึกษา ครู ระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา

8.2.3 ควรศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อกรรวมกลุ่มประชาคมอาเซียนในด้านต่างๆ พร้อมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของสาขาที่เรียนกับทัศนคติในแต่ละด้านของการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บรรณานุกรม

- [1] [Foreign Office, the Government Public Relations Department. Thailand & ASEAN. Bangkok: Office of the Prime Minister; 2554.
- [2] Ministry of Education.."Declaration of Hua Hin - Cha Am On the Roadmap for the ASEAN Community (2552-2558 BC)". Retrieved 21nd July, 2012 from <http://www.strategy10.moe.go.th>
- [3] Ministry of Education. Office of the Basic Education Commission. "Developing standards and strategies in the development of the ASEAN community school under Office of the Basic Education Commission." Retrieved 27th April , 2012. from <http://socail.obec.go.th>
- [4] Faculty of Education Khon Kaen University. Education Curriculum of Faculty of Education Khon Kaen University. Khon Kaen: Khannanatum Publiser; 2012.
- [5] Jurairat Sangboonnum. Interview Issue : ASEAN preparing Thai children "Focus English Language as well as have to strong in Thai Language" Kom-Chad-Luek Newspaper Online. Retrieved 25th August 2012 from <http://www.komchadluek.net/detail/20120324/126174/>
- [6] Nuttinun Wannarak . Thailand Education in ASEAN frame. Retrieved 27th April 2012, from <http://www.enn.co.th>
- [7] Paisarn Wisalaporn et. al. Role of ED-building-ASEAN community in 2015. Retrieved 25th July 2012, From www.lib.hcu.ac.th/asean/1
- [8] Pinit Ratananukoon. Handouts about the availability of higher education to support Thailand stepping into the ASEAN Community. Bangkok: Higher Education Commission; 2011.
- [9] Suitasree Wongsamarn. Handouts about the direction of Thailand in the ASEAN Economic Community. Bangkok: Office of the Education Council; 2011.
- [10] Surasak Pahe. Thailand Education and ASEAN community: Capacity and Availability Systems. Retrieved 5th November 2011, From <http://www.addkute3.com>.
- [11] Department of Foreign Relations, Ministry of Education. Education: Building the ASEAN Community in 2558. Retrieved 6th January 2013, From <http://www.bic.moe.go.th/th/images/stories/book/other/ASEAN/ed-building-ASEANcommunity.pdf>

- [12] Office of the Education Council. The compared research in educational reforms of the ASEAN countries. Retrieved 6th January 2013, From <http://www.onec.go.th>
- [13] Ongkorn Amornsirinan. Stoke preparing teachers knowingly ASEAN era Teachers Council of Thailand point out open the country to bolster the profession - not a disadvantage. KhaoSod newspaper, page 23; 2012.
- [14] Arkhom Termpittayapaisith. Handout about ASEAN Community. Bangkok: Office of the National Economic; 2011.
- [15] Arpon Kanwong. Analysis of educational institutions on economic (East-West Economic Corridor) to support the integration of ASEAN in 2015. Retrieved 6th July 2012, From <http://www.inter.mua.go.th>
- [16] Association of Southeast Asian Nations. Roadmap for an ASEAN Community 2009-2015. Retrieved March 12, 2012, from www.asean.org
- [17] Nguyen, Hien. Teacher and Administrator's Perception of ASEAN Cooperation in Tourism Training Case Studies of Thailand and Vietnam. Master of Education in Educational Management, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University; 2007.
- [18] Varintorn Srithong. ASEAN Community 2015: Roadmap and Future Prospects. Master of Arts in International Relations, Faculty of Political Science, Thammasat University; 2010.